

УДК 347.9

DOI <https://doi.org/10.32840/pdu.2022.1.8>**О. А. Руденко**кандидат юридичних наук,
старший викладач кафедри права
Галицького коледжу імені В'ячеслава Чорновола

НЕКОНСТИТУЦІЙНІСТЬ (КОНСТИТУЦІЙНІСТЬ) ЗАКОНУ ЯК ПІДСТАВА ДЛЯ ПЕРЕГЛЯДУ СУДОВОГО РІШЕННЯ ЗА ВИКЛЮЧНИМИ ОБСТАВИНАМИ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

Статтю присвячено дослідженню особливостей перегляду судових рішень, якими закінчено розгляд справи та які набрали законної сили, у цивільних справах за виключними обставинами на підставі п. 1 ч. 3 ст. 423 ЦПК України. Обґрунтовано, що на цій підставі може бути переглянута судове рішення у таких випадках: 1) визнання неконституційним закону, іншого правового акта чи їх окремого положення, застосованого судом при вирішенні справи; 2) визнання конституційним закону, іншого правового акта чи їх окремого положення, незастосованого судом при вирішенні справи.

Зазначено, що вирішення справи із застосуванням нормативного акта, визнаного пізніше неконституційним, свідчить про незаконність судового рішення та порушення принципу верховенства права як основної засади цивільного судочинства. Зроблено висновок про те, що нині перегляд судових рішень за виключними обставинами на підставі п. 1 ч. 3 ст. 423 ЦПК України є дієвим механізмом поновлення прав особи, порушених у зв'язку з застосуванням при вирішенні її справи нормативного акта, що не відповідає Конституції України.

Аргументовано, що положення ч. 2 ст. 152 Конституції України, ст. 91 Закону України «Про Конституційний Суд України» не перешкоджають перегляду судових рішень на підставі п. 1 ч. 3 ст. 423 ЦПК України, що згідно з ч. 7 ст. 10 ЦПК України має здійснювати без застосування правового акта, визнаного неконституційним. Обґрунтовано, що існуючий нині механізм поновлення прав особи у зв'язку з застосуванням при вирішенні її справи нормативного акта, що не відповідав Конституції України не вимагає надання рішенням Конституційного Суду України ретроактивної дії. Вказано на необґрунтованість пропозицій про обмеження кола суб'єктів звернення до суду із заявою про перегляд судового рішення за виключними обставинами на підставі п. 1 ч. 3 ст. 423 ЦПК України лише особою, за конституційною скаргою якої встановлено неконституційність правового акта.

Запропоновано виключити з Цивільного процесуального кодексу України таку підставу для перегляду судових рішень у цивільних справах за виключними обставинами як визнання конституційним закону, іншого акта чи їх окремого положення, не застосованого судом при вирішенні справи, та розширити об'єкти перегляду на підставі п. 1 ч. 3 ст. 423 ЦПК України судовими рішеннями, які виконано.

Ключові слова: цивільне судочинство, перегляд, виключні обставини, неконституційність, конституційність, судове рішення.

Постановка проблеми. Однією з основних засад судочинства відповідно до ст. 129 Конституції України є забезпечення права на апеляційний перегляд справи та у визначених законом випадках – на касаційне оскарження судового рішення [1]. З метою забезпечення реалізації вказаних конститу-

ційних положень у главах 1 та 2 розділу V Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПК України) врегульовано порядок апеляційного і касаційного перегляду судових рішень у цивільних справах [2]. Такий перегляд полягає у перевірці судом вищої інстанції судових рішень, прийнятих

органом судової влади нижчої інстанції, на предмет їх законності і обґрунтованості.

Окрім цього, чинним цивільним процесуальним законодавством України передбачено можливість перегляду судового рішення тим судовим органом, що його ухвалив, або Великою Палатою Верховного Суду. Об'єктом такого позаінстанційного перегляду можуть бути лише судові рішення, якими закінчено розгляд справи, за умов набрання ними законної сили і наявності нововиявлених або виключних обставин, перелік яких наведено у ч.ч. 2–3 ст. 423 ЦПК України. Однією з виключних обставин відповідно до п. 1 ч. 3 ст. 423 ЦПК України є встановлена Конституційним Судом України неконституційність (конституційність) закону, іншого правового акта чи їх окремого положення, застосованого (не застосованого) судом при вирішенні справи, якщо рішення суду ще не виконане. Аналогічну підставу для перегляду передбачено також для судових рішень в адміністративних (п. 1 ч. 5 ст. 361 Кодексу адміністративного судочинства України [3]) і господарських справах (п. 1 ч. 3 ст. 320 Господарського процесуального кодексу України [4]).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремих аспектів перегляду судових рішень у зв'язку з неконституційністю (конституційністю) закону, іншого правового акта чи їх окремого положення у своїх працях торкалися Ю.Г. Барабаш [5], Д. Зятіна [6], А. Єзеров [7], В. Кравчук [8], Д.О. Менюк [9], Д. Терлецький [10], Т.А. Цувіна [11] та ін. Зазначені науковці досліджуване питання вивчали в контексті аналізу дії рішень Конституційного Суду України в часі, ефективності інституту конституційної скарги в Україні або правової природи виключних обставин. Утім, неконституційності застосованого чи конституційності незастосованого закону, іншого правового акта чи їх окремого положення при вирішенні справи як виключній підставі для перегляду судового рішення у цивільному процесі не було присвячено окремого дослідження, що свідчить про актуальність наукових розвідок у цій сфері.

Мета статті – на основі аналізу загальнотеоретичних і галузевих досліджень сучасного стану правового регулювання

перегляду судових рішень у цивільних справах на підставі п. 1 ч. 3 ст. 423 ЦПК України виявити існуючі проблеми та запропонувати шляхи їх вирішення.

Виклад основного матеріалу. На підставі п. 1 ч. 3 ст. 423 ЦПК України може бути переглянуте судове рішення, яким закінчено розгляд справи, за умови, що воно набрало законної сили та ще не виконане, у таких випадках: 1) визнання неконституційним закону, іншого правового акта чи їх окремого положення, застосованого судом при вирішенні справи; 2) визнання конституційним закону, іншого правового акта чи їх окремого положення, незастосованого судом при вирішенні справи.

Слід сказати, що вирішення цивільної справи із застосуванням нормативного акта, визнаного згодом неконституційним, свідчить про незаконність судового рішення та порушення принципу верховенства права як основної засади цивільного судочинства. Вказане, як видається, зумовлює необхідність повторного розгляду справи і прийняття у ній рішення без застосування неконституційних законодавчих положень. Утім, нині можливість такого перегляду заперечується як суддями, так і науковцями.

З цього приводу А. Єзеров з посиланням на судову практику зазначив, що «рішення Конституційного Суду України про неконституційність застосованих судами першої та/або апеляційної інстанції положень нормативно-правового акта не є підставою для скасування Верховним Судом рішень судів першої та/або апеляційної інстанції, оскільки в такому разі суд має застосовувати положення закону, який хоча і визнаний неконституційним, проте був чинним на момент існування спірних правовідносин» [7, с. 114]. Такої ж думки дотримуються Д.О. Менюк [9, с. 106] та Н. Блажівська [14, с. 104] та М. Смокович [16, с. 12].

Окрім цього, у літературі вказується на неефективність інституту конституційної скарги, що пояснюється положеннями Основного Закону України про момент втрати чинності нормативними актами, що визнані неконституційними. Так, Д. Терлецький вказав, що «суб'єкт права на конституційну скаргу – фізична особа

або юридична особа приватного права, – вичерпавши усі інші засоби юридичного захисту, виконавши надскладні вимоги при складанні і обґрунтуванні конституційної скарги, не може домогтися перегляду остаточного судового рішення по своїй справі, у якому судом було застосовано визнаний за його скаргою неконституційним закон України (або його окреме положення)» [10, с. 84]. У зв'язку з цим, деякими науковцями пропонується надати рішенням Конституційного Суду України ретроактивну дію [10, с. 84; 14, с. 104–105; 15, с. 74–75; 16, с. 13] або на конституційному рівні передбачити можливість перегляду остаточних судових рішень у зв'язку з неконституційністю застосованих у них законодавчих положень [13, с. 123]. Із такими думками та пропозиціями погодитися не можна з огляду на таке.

Питання про відповідність Конституції України законів України Конституційним Судом України може вирішуватися не тільки за конституційним поданням суб'єктів, визначених у ч. 1 ст. 52 Закону України «Про Конституційний Суд України», а також і за конституційною скаргою, суб'єктом права на яку є особа, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України (його окремі положення) суперечить Конституції України (ст. 151-1 Конституції України, ч. 1 ст. 56 Закону України «Про Конституційний Суд України» від 13.07.2017 № 2136-VIII [1; 12]). Разом із тим, як справедливо зазначив А. Єзєров, «негативні наслідки порушення Конституції України не будуть адекватно усунені тільки констатацією невідповідності положень нормативного акта Основному Закону держави і не можуть бути виправлені в інший спосіб, окрім як за допомогою повторного судового провадження» [7, с. 122]. Окрім цього, заслуговує на увагу думка Д.О. Менюк, яка вказала, що повторні розгляд і вирішення цивільної справи мають відбутися без застосування правових актів, що визнані неконституційними, оскільки тільки у такий спосіб буде забезпечено право на справедливий судовий розгляд [9, с. 106]. Видається, нині така можливість забезпечується пра-

вом учасників справи звернутися до суду, що прийняв рішення, із заявою про його перегляд за виключними обставинами на підставі п. 1 ч. 3 ст. 423 ЦПК України, а положення ч. 2 ст. 152 Конституції України не є перешкодою для поновлення прав особи, порушених застосуванням неконституційного закону при вирішенні її справи.

Так, відповідно до ч. 2 ст. 152 Конституції України, ст. 91 Закону України «Про Конституційний Суд України» від 13.07.2017 № 2136-VIII закони, інші акти або їх окремі положення, що визнані неконституційними, втрачають чинність з дня ухвалення Конституційним Судом України рішення про їх неконституційність, якщо інше не встановлено самим рішенням, але не раніше дня його ухвалення [1; 12]. Зі змісту викладеного випливає, що ч. 2 ст. 152 Конституції України, ст. 91 Закону України «Про Конституційний Суд України» від 13.07.2017 № 2136-VIII визначають тільки юридичні наслідки визнання правового акта чи його окремих положень такими, що не відповідають Основному Закону України. Ці наслідки полягають у неможливості застосування неконституційних законодавчих положень до правовідносин, що виникли або продовжили існувати після ухвалення відповідного рішення Конституційним Судом України. При цьому слід сказати, що для забезпечення можливості перегляду судових рішень за виключними обставинами суттєве значення має не момент втрати чинності законодавчими положеннями, що визнані неконституційними, а сам факт встановлення їх невідповідності положенням Основного Закону України з огляду на таке.

У літературі справедливо зауважено, що «Конституційний Суд України своїм рішенням не робить норму закону неконституційною – він лише констатує її неконституційність» [7, с. 113]. Зі змісту викладеного випливає, що застосований нормативний акт, неконституційність якого було встановлено після прийняття рішення у цивільній справі, не відповідав Конституції України ще під час розгляду справи, а тому суд мав би застосувати норми Конституції України як норми прямої дії відповідно до ст. 8 Основного Закону України [1]

та ч. 7 ст. 10 ЦПК України [2]. З огляду на це, можна з впевненістю стверджувати, що визнання судом конституційної юрисдикції закону чи іншого правового акта (їх окремого положення) таким, що не відповідає Конституції України, вплине на правове регулювання спірних правовідносин учасників справи та стане підставою для зміни чи скасування і ухвалення нового судового рішення за наслідками перегляду за виключними обставинами, оскільки закон визнаний неконституційним, застосуванню не підлягатиме в силу положень ст. 8 Конституції України та ч. 7 ст. 10 ЦПК України як такий, що не відповідає Конституції України – акту найвищої юридичної сили.

Слід сказати, що із заявою про перегляд судового рішення за виключними обставинами на підставі п. 1 ч. 3 ст. 423 ЦПК України можуть звернутися учасники справи навіть у тих випадках, коли правовий акт чи його окреме положення визнано неконституційним за конституційною скаргою іншої особи або за поданням суб'єктів, визначених у ч. 1 ст. 52 Закону України «Про Конституційний Суд України» від 13.07.2017 № 2136-VIII. Із такою позицією законодавця не погодилися Ю.Г. Барабаш та Г.В. Берченко, які вказали, що «мають існувати обмежувачі щодо перегляду остаточних судових рішень, передусім, за колом осіб. Можливо, це має бути якраз певною індивідуальною винагородою особі, яка звернулася із конституційною скаргою» [5, с. 80]. Видається, така думка не заслуговує на увагу, оскільки порушує принцип рівності та не враховує мету перегляду судових рішень у цивільних справах на підставі п. 1 ч. 3 ст. 423 ЦПК України – поновлення прав, порушених прийняттям державою акта, що не відповідає положенням Конституції України. Окрім цього, перегляд на цій підставі у науковій літературі розглядається як «один із проявів «відповідальності» держави, про яку йдеться у ст. 3 Конституції України» [8, с. 93].

Можливість незастосування судом нормативно-правового акта з мотивів його невідповідності конституційним положенням і вирішення цивільної справи на підставі Конституції України передбачено у ч. 6 ст. 10 ЦПК України, відповідно до якої якщо суд доходить висновку, що закон чи

інший правовий акт суперечить Конституції України, суд не застосовує такий закон чи інший правовий акт, а застосовує норми Конституції України як норми прямої дії. У такому випадку після ухвалення рішення у справі суд звертається до Верховного Суду для вирішення питання стосовно внесення до Конституційного Суду України подання щодо конституційності закону чи іншого правового акта [2].

Надання суду права не застосовувати при вирішенні спору положення закону, іншого правового акта чи їх окремого положення у зв'язку із сумнівами щодо їх відповідності Конституції України видається дискусійним з огляду на таке. По-перше, повноваженнями визнавати неконституційним положення закону чи іншого правового акта наділений виключно суд конституційної юрисдикції; у судів, що утворюють систему судоустрою України, така компетенція відсутня. По-друге, як уже зазначалося, закони, інші акти або їх окремі положення, що визнані неконституційними, втрачають чинність з дня ухвалення Конституційним Судом України рішення про їх неконституційність. Це у свою чергу означає, що на момент розгляду справи закон був чинним та підлягав застосуванню. По-третє, особа, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України (його окремі положення) суперечить Конституції України має право звернутися до Конституційного Суду України з конституційною скаргою. Таким чином, у разі вирішення цивільної справи із застосуванням закону, яким згодом визнано неконституційним, особа зможе поновити свої права шляхом подання заяви про перегляд судового рішення за виключними обставинами у зв'язку з визнанням закону чи іншого акта неконституційним. З огляду на це, видається, таку підставу для перегляду судових рішень у цивільних справах за виключними обставинами як визнання конституційним закону, іншого акта чи їх окремого положення, не застосованого судом при вирішенні справи, слід виключити з положень ЦПК України.

Окремо слід зупинитися на тому, що за переконанням законодавця на підставі п. 1 ч. 3 ст. 423 ЦПК України може бути переглянуто лише судові рішення,

які ще не виконано [2]. Слід сказати, що на практиці виникають питання про те, чи може вважатись «ще невиконаним» судові рішення, яке не підлягає примусовому виконанню (рішення про відмову у задоволенні позову чи про визнання, перетворювальні рішення). Так, за переконанням В. Кравчука, «якщо ж у позові відмовлено, то таке рішення не виконується (і не може виконуватись із об'єктивних причин). Воно не може бути «ще не виконаним». Отже, до цього виду рішень не може бути застосовано таку умову перегляду як те, що рішення суду ще не виконане» [8, с. 91]. Такої ж думки дотримується Т.А. Цувіна стосовно рішень про визнання і перетворювальних рішень у цивільному судочинстві [11, с. 140]. У свою чергу Д. Зятіна зазначила, що незрозумілим є обмеження можливості позаінстанційного перегляду виконаних судових рішень, оскільки існує інститут повороту виконання судового рішення [6, с. 83]. Видається, такі підходи слід підтримати, оскільки будь-яких причин обмежувати право учасників справи на звернення до суду із заявою про перегляд судового рішення на підставі п. 1 ч. 3 ст. 423 ЦПК України за позовами про визнання чи перетворення або у випадку відмови у задоволенні позову немає. Додатково до вказаних міркувань слід сказати, що законодавче положення про можливість перегляду у зв'язку з неконституційністю правового акта лише судових рішень, які ще не виконані, є дискримінаційним та таким, що робить неефективним інститут перегляду судових рішень за виключними обставинами. З огляду на це, зі змісту п. 1 ч. 3 ст. 423 ЦПК України слід виключити таку умову перегляду як невиконання судового рішення.

Висновки і пропозиції. Отже, нині перегляд судових рішень за виключними обставинами на підставі п. 1 ч. 3 ст. 423 ЦПК України є дієвим механізмом поновлення прав особи, порушених у зв'язку з застосуванням при вирішенні її справи нормативного акта, що не відповідав Конституції України.

З метою удосконалення законодавства у цій сфері до ЦПК України слід внести такі зміни і доповнення:

– пункт 1 частини 3 статті 423 ЦПК України викласти у такій редакції: «встановлена Конституційним Судом України неконституційність закону (його окремого положення) застосованого судом при вирішенні даної справи»;

– у статті 10 ЦПК України виключити частину 6.

Думається, внесення таких змін до ЦПК України сприятиме виконанню завдань цивільного судочинства.

Список використаної літератури:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 25.05.2022).
2. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15> (дата звернення: 25.05.2022).
3. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#n12372> (дата звернення: 25.05.2022).
4. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 06.11.1991 № 1798-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#n4004> (дата звернення: 25.05.2022).
5. Барабаш Ю. Г., Берченко Г. В. Конституційна скарга в Україні: окремі питання ефективності як засобу захисту основних прав. *Соціальне право*. 2021. № 21. С. 70–82. URL: <https://496-Article%20Text-876-1-10-20220108.pdf>
6. Зятіна Д. Перегляд судових рішень у зв'язку з виключними обставинами на підставі п. 1 ч. 3 ст. 320 ГПК України. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 4. С. 81–85. URL: <http://pgr-journal.kiev.ua/archive/2020/4/14.pdf>
7. Єзеров А. Неконституційність закону як підстава для перегляду судових рішень за виключними обставинами в адміністративному судочинстві. *Вісник Конституційного Суду України*. 2020. № 3. С. 112–124.
8. Кравчук В. Неконституційність закону як підстава перегляду судового рішення за виключними обставинами. *Юридичні наслідки визнання нормативного акта неконституційним для захисту прав людини в адміністративному судочинстві* : зб. матеріалів Міжнар. семінару-практикуму

- (м. Київ, 31 лип. 2020 р). Харків : Право, 2020. С. 87–94.
9. Менюк Д. О. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами у цивільному процесі України : дис. ... доктор філософ. : 081 – Право / Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. Київ, 2021. 237 с.
10. Терлецький Д. Дія рішень Конституційного Суду України у часі: теоретичні та практичні аспекти. *Юридичні наслідки визнання нормативного акта неконституційним для захисту прав людини в адміністративному судочинстві* : зб. матеріалів Міжнар. семінару-практикуму (м. Київ, 31 лип. 2020 р). Харків : Право, 2020. С. 80–86.
11. Цувіна Т. А. Інститут конституційної скарги та перегляд судових рішень за виключними обставинами в контексті принципу верховенства права. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2019. Вип. 3(28). Т. 1. С. 136–141. URL: http://pjuv.puoua.od.ua/v3-1_2019/27.pdf
12. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13.07.2017 № 2136-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text> (дата звернення: 25.05.2022).
13. Черняк Є. Застосування судами положень конституції України як норм прямої дії та право на перегляд судового рішення за наслідками встановлення конституційності закону, іншого правового акта чи їх окремих положень як засіб захисту основних прав і свобод. *Український часопис конституційного права*. 2020. № 4. С. 115–126.
14. Блажівська Н. Конституційна скарга vs ефективне відновлення порушеного права особи остаточним судовим рішенням у світлі перегляду адміністративних справ за виключними обставинами. *Юридичні наслідки визнання нормативного акта неконституційним для захисту прав людини в адміністративному судочинстві* : зб. матеріалів Міжнар. семінару-практикуму (м. Київ, 31 лип. 2020 р). Харків : Право, 2020. С. 104–109.
15. Білак М. Верховенство права як критерій дії у часі рішення Конституційного Суду. *Юридичні наслідки визнання нормативного акта неконституційним для захисту прав людини в адміністративному судочинстві* : зб. матеріалів Міжнар. семінару-практикуму (м. Київ, 31 лип. 2020 р). Харків : Право, 2020. С. 72–79.
16. Смокович М. Впровадження рішень конституційного суду України: пошуки ефективного механізму захисту прав людини. *Юридичні наслідки визнання нормативного акта неконституційним для захисту прав людини в адміністративному судочинстві* : зб. матеріалів Міжнар. семінару-практикуму (м. Київ, 31 лип. 2020 р). Харків : Право, 2020. С. 10–18.

Rudenko O. Unconstitutionality (constitutionality) of the law as a basis for review of a court decision in exceptional circumstances in civil proceedings

The article is devoted to the study of the peculiarities of the review of court decisions, which ended the case and which entered into force in civil cases in exceptional circumstances on the basis of paragraph 1 of Part 3 of Art. 423 of the Civil Procedure Code of Ukraine. It is substantiated that on this basis the court decision may be reviewed in the following cases: 1) declaring unconstitutional a law, other legal act or their separate provision applied by the court in resolving the case; 2) recognition as constitutional of a law, other legal act or their separate provision, not applied by the court in deciding the case.

It is noted that the resolution of the case with the application of a normative act, which was later declared unconstitutional, testifies to the illegality of the court decision and violation of the rule of law as the basic principle of civil proceedings. It is concluded that currently the review of court decisions in exceptional circumstances based on paragraph 1 of Part 3 of Art. 423 of the Civil Procedure Code of Ukraine is an effective mechanism for restoring the rights of a person violated in connection with the application of a normative act in resolving his case, which does not comply with the Constitution of Ukraine.

It is argued that the provisions of Part 2 of Art. 152 of the Constitution of Ukraine, Art. 91 of the Law of Ukraine «On the Constitutional Court of Ukraine» do not prevent the review of court decisions based on paragraph 1 of Part 3 of Article. 423 of Civil Procedure Code of Ukraine, which according to Part 7 of Art. 10 of the Civil Procedure Code of Ukraine of Ukraine should be implemented without the application of a legal act declared unconstitutional. It is substantiated that the current mechanism of restoring the rights of a person in connection with the application of a normative act that did not comply with the Constitution of Ukraine

in resolving his case does not require retroactive effect of the decision of the Constitutional Court of Ukraine. It is pointed out that the proposals on limiting the range of subjects of appeals to the court with a request to review the court decision in exceptional circumstances based on paragraph 1, part 3 of Art. 423 of Civil Procedure Code of Ukraine only by the person on whose constitutional complaint the unconstitutionality of the legal act is established.

It is proposed to exclude from the Civil Procedure Code of Ukraine such grounds for review of court decisions in civil cases in exceptional circumstances as constitutional recognition of a law, other act or their separate provision, not applied by the court in resolving the case. It is proposed to expand the scope of review based on paragraph 1 Article part 3 of Art. 423 of Civil Procedure Code of Ukraine by court decisions that are executed.

Key words: *civil proceedings, review, exceptional circumstances, unconstitutionality, constitutionality, court decision.*